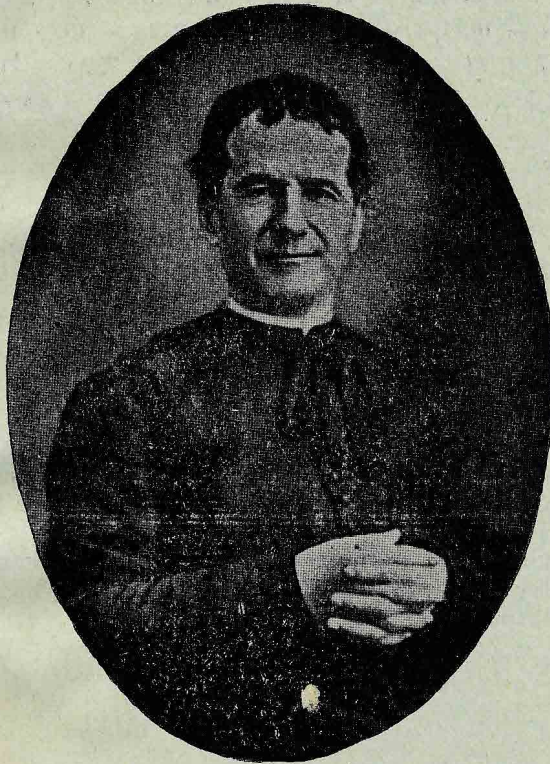

Poštnina plačana v gotovini.

SALEZIJANSKI VESTNIK

LIST ZA SALEZIJANSKE SOTRUDNIKE IN SOTRUDNICE

VSEBINA.

Papežev jubilej. — Blaženi Janez Bosco in papež. — Proslava bl. Janeza Bosca na Rakovniku. — Med Hivaros v Makasu (Ekvador). — Življenje in razmere Indijcev. — Milosti Marije Pom.

SLIKE: Sv. Oče Pij XI. — Misijonar Trampuš ob križu, ki se dviga na vrhu visoke gore. — M Makas (Ekvador). Šola v kateri deluje B. Trampuš — Štiri Hivarke, ki pristopajo k sv. obhajilu skoro vsaki dan — Assam (Indija). Salezijanska misijonska hiša v Shillongu.

ČEŠČEJE PRESV. SRCA JEZUSOVEGA.

Debelo tiskana številka zaznamuje skupino; prva za njo opravilo, druga dan, kdaj naj s opravi zadostilno sv. obhajilo. — Vsak naj si zapomni, h kateri skupini spada. Kdor bi ne mogel opraviti zadostilnega sv. obhajila v določenem dnevu, naj si izbere drug dan.

V decembru: 1. 2, 5 — 2. 4, 21 — 3. 1, 19 — 4. 6, 13 — 5. 7, 2 — 6. 2, 8 — 7. 3, 16 — 8. 8, 22 — 9. 2, 14 — 10. 1, 4 — 11. 5, 29 — 12. 8, 11 — 13. 9, 18 — 14. 1, 26 — 15. 2, 23 — 16. 5, 7 — 17. 4, 27 — 18. 2, 15 — 19. 5, 1 — 20. 7, 25 — 21. 9, 10 — 22. 2, 20 — 23. 1, 9 — 24. 6, 28 — 25. 8, 12 — 26. 3, 6 — 27. 7, 20 — 28. 9, 3 — 29. 1, 31 — 30. 7, 17 — 31. 9, 24.

V januarju: 1. 4, 8 — 2. 1, 31 — 3. 6, 14 — 4. 9, 16 — 5. 2, 25 — 6., 8 27 — 7. 6, 5 — 8. 4, 12 — 9. 7, 18 — 10. 3, 7 — 11. 9, 29 — 12. 5, 2 — 13. 2, 24 — 14. 4, 22 — 15. 8, 11 — 16. 2, 6 — 17. 5, 4 — 18. 6, 17 — 19. 7, 15 — 20. 1, 20 — 21. 4, 23 — 22. 5, 3 — 23. 8, 21 — 24. 2, 19 — 25. 6, 9 — 26. 9, 1 — 27. 1, 28 — 28. 7, 10 — 29. 4, 30 — 30. 5, 26 — 31. 2, 13.

NOVI ČASTILCI:

17. 4, 27 — Srebot Jozefa — Kovač Marija — Ogulin Ana — Brežeško Marija — Parapat Marija.

UMRLI:

Leben Marija, ²Horjul. — Ni bila le sotrudnica, ampak sotrudnica pospeševalka. Več let je z veliko vnemo delovala za salez. družbo, zlasti za svetišče Marije Device. Priporočamo jo v gorečo molitev.

Nadalje priporočamo: ²Marčun Marijo iz Ljubljane — Omerza Franceta iz Šapole — Majcen Cilko iz Laškega — Pirnat Alojzijo iz Zalesa — Pongračič Andraža iz Ptuja — Mozina Barbaro iz Ptuja. — Naj počivajo v miru!

LETO XXV. NOVEMBER-DECEMBER ŠT. 6. 1929.

SALEZIJANSKI VESTNIK

LIST ZA SALEZ. SOTRUDNIKE IN SOTRUDNICE.

PIJ XI.

Papežev jubilej.

Dne 20. decembra se bo spolnilo 50 let, odkar je bil sedanji papež Pij XI. posvečen v mašnika; bil je namreč ordiniran dne 20. decembra l. 1879. v cerkvi sv. Janeza v Lateranu v Rimu. Takoj naslednjega dne je daroval Bogu prvo presv. daritev v Rimu v cerkvi sv. Karla, kjer je shranjeno srce tega velikega kardinala sv. katoliške cerkve.

Mašniškega jubileja vrhovnega pastirja Kristusove črede se veseli ves katoliški svet. Vse to leto, ki se sedaj nagiba h koncu je bilo posvečeno spominu tega znamenitega dogodka.

Tega jubileja se pa veselimo tudi mi, ki smo po don Boscu podedovali posebno ljubezen in spoštovanje do sv. očeta. Saj je papeštvo tista nepremagljiva sila, na kateri po posebni odredbi božje previdnosti sloni vsa veličastna stavba sv. katoliške cerkve, je središče in žarišče, iz katerega izhaja vse, kar naj prinaša narodom blagoslov in srečo.

Zgodovina priča, kako so bili papeži po veliki večini, res pravi izvoljenci božji, možje, postavljeni na svetilnik, da so narodom kazali pot k večnim ciljem in razganjali temo zmote in zablod.

Smelo pa smemo trditi, da sedaj živeči papež Pij XI. spada med najznamenitejše papeže, kar smo jih imeli v zadnjih stoletjih. Odlikuje se po visoki svetosti, učenosti, delavnosti in velikopoteznosti. Njegovo srce gori za zveličanje duš, ki je edini cilj, ki ga vodi pri vladanju sv. cerkve. Pomislimo samo, kako iskreno in globoko Pij XI. ljubi mladino, zlasti delavsko. To ljubezen je že od nekdaj nosil v svojem srcu. Že kot preprost duhovnik, dasi zaposlen z najresnejšimi študijami, je rad posve-

čal proste ure mladini in jo poučeval v krščanskem nauku, zlasti prvoobhajance. Ko je 20. decembra preteklega leta otvoril svoj mašniški jubilej je ob tej priliki podelil prvo sv. obhajilo 50 dečkom in 50 deklicam iz oratorija sv. Petra. Vsakemu prvoobhajencu je daroval spominsko svetinjo z napisom: Pij XI. mi je ob začetku svojega mašniškega jubileja pri sv. Petru podelil prvo sv. obhajilo. 20. XII. 1928.

Njegova gorečnost za zveličanje duš se kaže posebno v tem, da si je stavil kot program svojega dela tri cilje, ki so gotovo epohalnega pomena. Prvi ta cilj je pridobiti poganske narode za pravo, Kristusovo vero. V ta namen je dal misijonskemu delu tak impulz, kakor mogoče doslej še nihče. S svojo encikliko *Rerum Ecclesiae* o misijonih je postavil misijonstvu nove temelje; v njej je pokazal nova pota in nove metode, ki bodo brezdvomno obrodile najlepše sadove.

Drugi njegov cilj je delo za ujedinjenje vseh krščanskih cerkva. V ta namen neprestano proži roko bratom v Kristusu, ki so ločeni od prave črede Gospodove. Neštetokrat je že dvignil svoj glas in vabil blodeče k resnici; vabil jih je kot vabi ljubeči oče blodečega sina, naj se vrne v hišo očetovo. Zlasti delo sv. Cirila in Metoda je bilo po njem deležno posebnega razmaha.

Tretji cilj sedanjega papeža je obnoviti v Kristusu posameznika, rodbine in narode s pomočjo katoliške akcije, ki naj prešine s krščanskim duhom vso človeško udejstvovanje v zasebnem in javnem življenju.

Iz tega je jasno razvidna velikopo-

poteznost sv. očeta v delovanju za čast božjo in zveličanje duš. Podpirajmo to delo z molitvijo, z krepostnim življenjem ter z ljubeznijo in zvestobo do sv. stolice. Bodimo pripravljene vedno in povsod — po don Boscovem zgledu —

braniti in zagovarjati vrhovnega poglavarja sv. katoliške cerkve.

S tem homo pokazali, da smo res zvesti in vdani sinovi sv. katoliške cerkve, ki nam edina kaže pravo pot, ki vodi k zveličanju.

Dr. Franc Knific:

Blaženi Janez Bosco in papež.

Iz svetovne in cerkvene zgodovine, katero je blaženi Janez Bosco dolgo vrsto let marljivo proučeval, je izluščil tole resnico: kadarkoli se je kdo naperil proti cerkvi ali papeštvu, vselej je končno sam doživel poraz. Cerkev je zidana na trdno skalo, zato je neomajna, neomajen pa je tudi njen čuvar, rimski papež.

Na to skalo je don Bosco naslonil svoje ustanove. Ves je gorel v ljubezni do Boga, in prav zato je vzljubil vse, kar je božjega. Cerkev pa je božja, papež pa nje vidni poglavar, namestnik samega Kristusa. Po imenu* in namenu je papež dober oče svojim podložnim.

Dobro otrok je svojemu očetu poslušen in vdan. Zato pa, kar je papež določil, je bilo za don Bosca kakor pribito.

Iz temeljitega proučevanja zgodovine je spod don Boscovega peresa izšla mnogo cenjena Cerkevna zgodovina. Že takoj na prvih straneh utemeljuje, da je papež pravi Petrov naslednik. Od stoletja do stoletja dokazuje blagodejni vpliv papeštva in cerkve na vzgojo, izobrazbo in blagostanje narodov.

Don Boscova ljubezen pa je segala preko ozkih mej vsakdanjosti in osebnih simpatij. Ni mu šlo za to ali ono osebo na Petrovem prestolu, ampak predvsem za papeštvo sploh. Bilo je tiste dni, ko so se temne sile v ljuti borbi zagnale proti Piju IX. Don Boscovi učenci so se od očeta navzeli ljubezni do papeža, zato so vzklikali z zanosom: živel Pij IX. Don Bosco jih je popravljaj, češ, ne kličite »živel Pij IX.« ampak »živel papež!« Po hodnikih v za-

vodu je dal razobesiti napise, ki so mladino spominjali na papeža in jo vneli v ljubezni do njega.

V burnih dneh se je papež moral umakniti v Gaeto. Po katoliškem svetu se je pobiral Petrov novčič v podporo pregnanemu očetu.

Tudi don Boscovi gojenci so vse svoje revno premoženje zbrali in poslali 33 lir očetu v pregnanstvu. Sv. očeta je ganilo to skromno darilce. »To je dar ubogih,« je dejal, »toda več je vreden in ljubši mi je kot knežji darovi,« saj so mu s vsotico poklanjali božjo pomoč, ljubezen in vdano srce. Toda — sam — je ta vsotica delala p emajl, zat posla drugič 163 lir 40 c. zrimo so se ja zedredno odtrgali od ust.

Takole je bilo: Nekdo je poklonil don Boscu to vsoto, naj svojim gojencem — bilo jih je 170 — kupi kaj za priboljšek. Don Bosco je zbranim dečkom povedal, da je dobil mili dar za nje. Za trenutek je nastala tišina, potem pa se je oglasil nekdo in za njim vsa zbrana mladina, in kakor iz tega grla je zadonelo: »Svetemu očetu jih pošljimo!« Don Bosco je pozori, češ, ta denar je vam namenjen, ne svetemu očetu. »Prav zato, ker je naš, ga pošljemo njemu, pa naj bi se tudi postili radi tega.«

Kdor pozna mladino, dobro ve, da je bila to zanje resnična odpoved, zato tem pomembnejša. Ako so namreč že ti kazali tako ljubezen do svetega očeta, kakšna je morala biti šele ljubezen don Bosca samega, od katerega so se njegovi gojenci navzeli te ljubezni. Kadar je nanesel pogovor na papeža, ali pa je namenoma govoril o njem, tedaj se je razvnel in navdušeno z izbranimi

*Papež - papa, (po domače papà) pomeni dober oče.

besedami govoril o najvišjem pastirju.

Ko so ljuti nasprotniki napadali cerkev, tedaj je don Bosco pisal sv. očetu, da njegovi gojenci molijo zanj in za sveto cerkev.

Kadarkoli je bilo treba stopiti na branik za papeža, je bil don Bosco vedno med prvimi in ga je neustrašeno branil.

Navduševal je svoje gojence, naj bi se vsak izmed njih potegnil za papeža, kjerkoli in kadarkoli bi bilo treba. Od svojih duhovnikov je zahteval brezpogojno pokorščino najvišjemu pastirju.

Dobremu sinu pa je tudi papež bil skrben

oče. Koliko duhovnih dobrot je naklonil don Boscu veliki papež in mučenec Pij IX! Celó v pregnanstvu se je spominjal don Bosca in njegovih gojencev.

Don Boscov duh še živo polje med njegovimi sinovi, in tudi ti so vselej pripravljeni stopiti v prve vrste v boj za papeža.

Letos pa, ko nam je vedno naklonjeni, nezmotljivi pastir postavil Očeta na oltar, ko ga je proglasil za blaženega, je vsa salezijanska družina zaplala v novi ljubezni in hvalečnosti do velikega očeta krščanstva, do papeža.

Veličastna proslava blaženega Janeza Bosca na Rakovniku.

Da se bo proslave bl. Janeza Bosca slovensko ljudstvo, zlasti salezijansko sotrudišтво, udeležilo v obilnim številu, o tem smo bili več ko prepričani; da se bo pa udeležilo v tako ogromnem številu, tega nismo pričakovali. Prišlo je toliko romarjev, da jih, odkar je bilo svetišče posvečeno, Rakovnik še ni videl, in so bili iz vse Slovenije, celo iz Prekmurja in zasedenih delov Italije. Vsi slovenski kraji, lahko rečemo, so bili zastopani. Bili so dnevi izrednega navdušenja.

V ČETRTEK.

Želeč ustreči želji mnogih sotrudnikov in sotrudnic, smo tridnevno proslavo združili z duhovnimi vajami. Že v četrtek jih je prišlo lepo število. Popoldne istega dne je bil začetek. Bile so duhovne vaje, o katerih lahko rečemo, da jih je spremljal blagoslov božji. Tam v tisti tih kapelici vernih duš, v tistem nemotenem miru, ki vliva v dušo nekaj sladkega in jo objema s skrivnostno željo po višjem in nadnaravnem, tam so se zbirali trikrat na dan in molili in poslušali govore in delali sklepe in pletli sladko vez med seboj in Bogom.

V PETEK.

Življenje, ki ga je prinesel četrtek, je v petek vzkipelo z novim ognjem. Število romarjev je rastle od ure do ure in ž njimi življenje in razpoloženje. Od vseh strani so

prinašali poročila: »Od nas jih še pride toliko; jutri pridejo še drugi . . .«, in ta poročila so zagotavljala velikansko udeležbo.

Zvečer ob sedmih je bilo svetišče polno. Tudi ljubljčanov nismo pogrešali. Prišli so, da slišijo prvi govor o bl. Janezu Boscu. Gospod kanonik Klinar je zelo zanimivo popisal mlada leta blaženega Bosca in modro vzgajanje matere Marjete ter prvega podal za zgled mladini, drugo za zgled staršem.

Nad glavnim oltarjem je visela podoba Blaženega. Predstavljala je Blaženega, ki ga sredi oblakov dvigajo angeli v nebeške višave. Podoba, razsvetljena od močnega žaromete, je takoj pri vstopu v svetišče vzbujala v prihajajočih svečano razpoloženje in jim govorila o pomenu svečanosti.

Po govoru so bile pete litanije, nato blagoslov z Najsvetejšim.

V SOBOTO.

Slovesno zvonjenje zjutraj ob štirih je naznanjalo dan velikih slovesnosti. In teh ni manjkalo. Že ljudstvo samo, ki je zgodaj zjutraj začelo prihajati in je prihajalo gruča za gručo, je prinašalo s seboj nekaj svečanega. In čimbolj je rastle število romarjev, tembolj je sobotni dan izgubljal sliko delavnih dni: sobota se je obleka v praznično obleko.

Maša se je vrstila za mašo in pri vsaki maši sv. obhajila.

Točno ob devetih je slovesno zvonjenje pozdravilo škofa, ki je prišel, da posveti novi oltar blaženega Bosca. V svetišču in v kapeli Blaženega se je zbralo ljudstva več kakor o največjih praznikih.

Dolgi so bili obredi posvečevanja. Ljudstvo jih je z zanimanjem spremljalo, obenem pa občudovalo krasni oltar, ki kaže na sebi nekaj posebnega. Spodnji del je iz čistega marmorja, gornji del je lesen. In v tem lesenem delu je marsikaj zanimivega, ki spominja na življenje bl. Janeza Bosca. Vrh oltarja stoji angel z napisom: »Daj mi duše, drugo vzemi!« To je bilo geslo Blaženega, ki ga je pustil tudi salezijanski družbi in Hčeram Marije Pomočnice. Na levi je vdolan relief, ki predstavlja blaženega Bosca, ko je kot majhen deček poučeval svoje vrstnike. Na desni je drug relief, predstavljajoč blaženega Bosca, ko vabi in vodi mladino k Mariji Pom. kristjanov. Sredi oltarja pa stoji kip Blaženega, z ljubeznivim nasmehom na obličju, ki govori o njegovih očetovskih dobroti in o tistem miru, ki mu je vedno spremljal življenje. Na dveh stebrih stoje še drugi napisi, ki značijo dela njegovega življenja. Ob oltarju pa vise trije mali lestenci, ki kot nežni okraski izpopolnjujejo oltar in ga obsvitajo. Don Boscov oltar je za svetišče Marije Pom. kristjanov nov okrasek in mogočno vabilo vernega ljudstva.*

Po posvetitvi oltarja je prevzvišeni škof dr. Rožman daroval slovesno daritev. Pel je zbor klerikov.

* * *

Sredi slovesnih cerkvenih obredov se je približal poldan. Romarji so prihajali skoro bi rekli v strnjjenih vrstah.

Ta procesija prihajajočega ljudstva, ki se je gostila ura za uro, se je proti večeru izpremenila v živo reko.

Točno ob šestih se je začela akademija pri lurški votlini. Prednašala je razne točke iz življenja blaženega Bosca, med posameznimi točkami pa je nastopal pevski zbor in mojskrsko proizvajal razne skladbe, med katerimi več skladb v čast blaženemu Boscu. Akademijo je zaključil prevzvišeni škof dr. Tomažič.

*Oltar in kip blaženega Janeza Bosca je izvirno delo salezijanca Josipa Imperla.

Legla je noč, posebno gosta noč na lurško kotlino, obdano od košatega drevja. Povelje, naj se pripravijo in uvrstijo v procesijo, je bilo kakor električni tok, ki je povzročil živahno gibanje. Koliko je stalo, preden se je ta velikanska množica postavila v vrste! In zdaj, kakor bi mignil, je bil ves oni prostor v lučkah. Bilo je — skoraj bi rekel — toliko lučic, kolikor oseb.

Slovesno zvonjenje je naznanilo začetek spreveda. S posmrtnimi ostanki blaženega Bosca, ki jih je nosil duhovnik, obdan od duhovnikov in pevcev, se je sredi sto in sto lučic pomikal po Rakovniški ulici, po Dolenjski cesti in potem nazaj proti svetišču. Tako dolge večerne procesije Rakovnik še ni videl. Le žal, da se je med procesijo nepoklican pojavil veter, ki je nagajal in ugašal svečke. Toda kljub temu je bil sprevod sijajen.

Pot pod Rakovnikom je bila ožarjena od reke lučic, dočim je na svetišču in na zavodu mrgolelo žarnic in balončkov. Posebno slikovito je bilo svetišče, čigar obrise so poudarjale žarnice; gornja dela obeh zvonikov sta pa bila kakor bogati, svetli kroni.

Sprevod se je vrnil deloma v cerkev, deloma na dvorišče. Da se je ustreglo tudi tistim, ki niso mogli v svetišče, je bil poleg govora v cerkvi še drug govor na dvorišču. V cerkvi je govoril kanonik dr. Opeka, na dvorišču pa ravnatelj dr. Volčič.

Po govoru so bile slovesne litanije in blagoslov z Najsvetejšim!

* * *

Večerna razsvetljava je privabila tudi mnogo ljubljčanov, tako da je pred svetiščem in okrog svetišča kar mrgolelo ljudstva. Iz svetišča je odmevalo petje pobožnih romarjev, zunaj so se pa zbirale gruče in tudi prepevale. Veliko gibanje je je bilo zlasti okrog stojnic kramarjev, katerih ni manjkalo.

Od enajstih do dvanajstih ponoči je bila ura molitve, prepletena s kratkimi, vzpodbudnimi govori. Srečni tisti, ki so našli prostor v klopeh, le ti so sedeli, vsi drugi so morali stati. Res občudovanja vredna vera številnih romarjev, ki so stali ure in ure ter molili in prepevali! In ko si drugi

dan vprašal tega in onega, če je truden, je zavrnil poln veselja: »Saj smo na božji poti!« Bila je noč velikih molitev, velikih, tihih zatajevanj.

V NEDELJO.

Slovesno zvonjenje zjutraj ob treh je vtilo v duše, utrujene od dolge noči, veselo razpoloženje. Oznanjalo je začetek novih slavnosti.

Na poziv zvonov sta pristopila dva duhovnika in začela obhajati. Razdelila sta nad 5000 sv. obhajil.

Ob štirih so začele sv. maše in se vrstile do pontifikalne sv. maše, do desetih.

Ob petih je bila sv. maša pred Najsvetejšim, nato govor. O pol desetih je govoril prevzvišeni škof dr. Tomažič. Pridigi je sledila slovesna pontifikalna sv. maša. Le žal, da se je radi velikanskega navala toliko ljudi ni moglo udeležiti. Po pontifikalni sv. maši je bil shod sotrudništva pri lurški votlini.

* * *

Mirno in v svetem veselju se je približal poldan. Mnogo tujih romarjev, boječ se, da bo na večernih svetkih prevelika gneča, je odšlo na vlak. Njihovo prisotnost so nadomestili ljubljancani in okolica in jo stoternatno pomnožili. Ulice in ceste so bile kakor žive reke, ki so se valovile proti Rakovniku in med njimi vozovi in tramvaji, vsi prenapolnjeni.

Popoldne ob štirih se je razvila slovesna procesija. Na čelu so stopali gojenci salez. zavoda in oratorijanci z banderom Marije Pomočnice kristianov, za njimi bivši gojenci z ... Za ... belooblečeni dečki ... blaženega Janeza Bosca, obdan od mlade Marije ... , ki je radi krasne unitorme in ponosnega obnašanja vzbujala posebno zanimanje. Kip so nosili kleriki. Kipu je sledila vrsta belooblečenih mladenk, tem pa gojenke Jozetinuma, oblečene v modra oblačila. Za gojenkami Jozefinuma so korakale Marijine družbe z zastavami, nato dolga vrsta belooblečenih dečkov in deklic. Sledila je vojaška godba, pevci in pevke, duhovščina in Najsvetejše, ki ga je nosil prevzvišeni škof dr. Tomažič. Najsvetejšemu je sledila dolga vrsta občinstva.

Po vseh potih, kjer se je pomikal sprevod, je stal gost špalir gledalcev. Bil je sprevod, ki je radi slikovitosti in pobožnega obnašanja v vseh, ki so ga videli, pustil najlepši vtis.

Po procesiji je prevzvišeni škof podelil blagoslov najprej ljudem, zbranim v cerkvi, nato velikanski množici ljudstva, zbrani pred cerkvijo.

Po blagoslovu je bil govor v svetišču. Govoril je prevzvišeni škof dr. Rožman.

Zvečer je bila vnovič razsvetljava in godba v zvoniku.

Dnevi proslave so pokazali, kako globoko se je udomačil tudi med Slovenci blaženi Janez Bosco. Ta proslava je še bolj oživela ljubezen in zaupanje do tega velikega apostola in ljubitelja mladine.

PO PRAZNIKU.

Tridnevno praznovanje je pustilo v navzočih sladke spomine. Od vseh strani prihajajo pisma, ki izražajo nežna čuvstva, ki so jih odnesli z Rakovnika. »S težkim srcem smo se poslovili od ljubega Rakovnika in in se odpravili na pot domov,« piše med drugim dobra gospa iz Dravograda. »Ostalo nam je v naših srcih in dušah neizbrisen spomin na vse, kar smo slišali in doživeli. Slavnost je bila nad vse sijajna. Ljubezen do don Bosca se je izrazila pri romarjih na nepopisen način, ko so se trgali za cvetice, s katerimi je bil okrašen njegov kip, da bi si pridobili kak spomin. Ljubi Bog naj usliši in izpolni kmalu vse tiste potrebe, ki jih je preč. g. voditelj sotrudništva izrazil v svojem govoru pri lurški votlini. Žal, da je Rakovnik tako oddaljen od nas, da moremo ob izrednih prilikah posetiti ta blaženi kraj.«

Podobna čuvstva beremo v premnogh pismih.

Mi se pa najiskrenejše zahvalimo vsem, ki so sodelovali za povzdigo te slovesnosti. Najiskrenejša zahvala prevzvišenima škofoma dr. Rožmanu in dr. Tomažiču, ki sta s svojo prisotnostjo in delovanjem toliko pripomogla k sijajnemu izidu tridnevne proslave. Najlepša hvala gg. kanonikoma dr. Klinarju in dr. Opeki za krasna govora. Iskrena hvala vsi duhovščini, zlasti čč. gg. iz Križank, ki so se polnoštevilno udeležili

slovesne procesije in poslali obe Marijini družbi z zastavama. Enako se zahvaljujemo vsem Marijinim družbam, ki so tako številne prihitele k slavnosti, kakor tudi številni narodni noši, ki se tako vztrajno odzivlja o vseh podobnih prilikah našemu vabilu. Hvala vsem, ki so delovali za nabavo krasne uniforme za Marijino gardo, zlasti gč. Z. in G., ki sta vodili delo. Najtoplejša hvala tudi vsem sotrudnikom in sotrudnicam, ki

se niso ustrašili stroškov in truda. Vaša navzočnost nam je prinesla obilo veselja, videč, koliko blagih src se zanima za naša dela. Bodite uverjeni, da Vam bosta Marija Pom. kr. in bl. Janez Bosco poplačala z obilnimi nebeškimi darovi. Mi Vam pa kličemo: »Spremljajte še naprej naša dela, in prihajajte tudi v prihodnje, da boste s svojo navzočnostjo dvigali slavnosti, nam pa pri našali veselje in pogum. Na svidnje vedno!«

Med Hivaros v Makasu (Ekvador).

(Poroča misijonar B. Trampuš.)

MAKAS V 16. STOLETJU

Ko sta krožila po Ekvadorju in držav Peru znana raziskovalca in poveljnika Pizarro in Diego Almagro ter si osvojila ozemlje ameriških Indijancev, sta na vseh osvojenih krajih postavljala neke vrste župane. Le-ti pa nikakor niso bili sami, pač pa so imeli poleg sebe še večje ali manjše število svojih rojakov Špancev, ki so v onih krajih iskali zlata in bogastva. Od tu velik razvoj španskega plemena na ameriških tleh, od tu cele naselbine s španskim prebivalstvom, kakor Arčidona, Beaza, Kanalos, Andoas in Sevilja de Oro. Posebno važna je bila ta poslednja. Iz te naselbine je nastalo majhno mestece že l. 1560. Prebivalci so se pečali z poljedelstvom, ribolovstvom in iskanjem zlata. Živeli so v miru. Ko pa je njihov poglavar tlačil bližnje divjake Hivare, živeče v pragozdih, z ogromnimi davki, so se le-ti uprli in mesto napadli. Ujeli so poglavarja in ga prisilili, da je izpil s strupom vred drobno zlato, ki so ga plačevali kot davek. Pobili so nato vse moške in žene, prizanesli so le mladeničem in mladenkam. Bilo je to kruto maščevanje razjarjenih Hivarov. Mladeniči in mladenke, ki jim je prizanesla bojna vihra, so se odločili, da zapustijo Seviljo de Oro in se naselijo na drugi strani reke Upana, na mestu, kjer je sedaj Makas. V novi domovini so živeli srečno in nemoteno; to pa le za nekaj časa. Kmalu so jih Hivari začeli nadlegovati in preganjati. Po njih bi bilo, da ni, kakor pripovedujejo, prišla ogroženim Špancem Marija na pomoč. V neki prikazni je Hivare

prevzela tako, da so se pomirili in sklenili z »Makabejci« t. j. Španci mir in prijateljstvo. S daj lajko rečemo, da »Makabejci«

Slovenski misijonar B. Trampuš ob križu, ki se dviga na vrhu visoke gore. 7

gospodujejo nad Hivari. Mnogo »Makabejcev« je sprejelo v svoje hiše hivarske sinove in hčere, da jih od tam pošljejo v našo šolo.

Makas (Ekvador). Šola, v kateri deluje misijonar B. Trampuš.

VERSKO ŽIVLJENJE V MAKAS-U.

Makas je bil 200 let brez duhovnika. Dolgo so prosili škofa v Riobambi, naj jim pošlje dušnih pastirjev. Po dolgem času se je škof odločil, da pošlje v ta težaven misijon očete jezuite. Le-ti so se rade volje odzvali njegovemu klicu in začeli obdelovati to zapuščeno, a rodovitno polje. Vendar so jezuitje radi raznih nepravil kmalu zapustili Makas in se vrnili v Riobambo. Makabejci so tedaj ostali zopet brez duhovne oskrbe. Kmalu pa jim je božja previdnost poslala očete dominikance, ki so se lotili dela civilizacije in oznanjevanja sv. evangelija. Pa hudobec ni miroval. V misijonski naselbini je nastal požar in upeljal dober del naprav. Dominikanci so pripisovali krivdo Makabejcem, češ, da so ga sami povzročili; zato so še tisto leto zapustili Makas (l. 1900).

Od tedaj je preteklo 25 let, ko v Makas ni stopil duhovnik. V tem času so se pojavili protestantje in začeli s svojim oznanjevanjem evangelija. Vendar niso našli sreče. Makabejci, dasi pijači vdani, so bili verni častilci Marije Device in niso protestantske pridigarje, ki zametujejo Marijino češčenje, nič kaj prijazno sprejeli. Kmalu so jih celo napodili in prisilili, da so se umaknili 6 ur hoda daleč od Makas-a.

L. 1924. je prišel v Makas prvi salezijanec. Kmalu so temu sledili še drugi in danes nas deluje tu 6 sobratov: 2 duhovnika, 2 klerika in 2 lajika. Salezijanci smo v petih letih krepko razvili svoje delovanje: odprli smo ljudsko šolo, ki jo sedaj obiskuje 84 Makabejcev in 22 Hivarov. Hčere Marije Pomočnice imajo šolo za deklice, ki šteje 60 učenk. Imamo tudi praznični oratorij z raznimi odseki, kakor so v navadi po naših oratorijih. Letos sem celo sestavil pevski zbor, ki ima nalogo povzdigniti svečanost cerkvenih opravil ob velikih praznikih. Dne 24. maja smo prvič peli dvoglasno latinsko mašo. Trudil sem se več mesecev in slednjič sem po dolgem trudu dosegel zaželjeni uspeh.

PROMETNA SREDSTVA.

Dve sta poglavitni cesti, ki vodita v Makas: prva veže Makas z Riobambo (7 dni pešhoda) druga pa z Kuenko (6 dni in pol hoda).

Pot, ki veže Makas z Riobambo, pač ne zasluži tega imena. Tu ne more voziti avto, niti jezditni ni mogoče. Tu je treba iti le peš po blatu, ki sega večkrat do kolen, po gozdovih, po dolinah, po visokih hribih, ki se vzpenjajo proti nebu čez 4000 metrov visoko. Človek je na taki poti že napol mrtev že takoj prvi dan.

Druga pot pelje iz Makasa v Kuenko. Tudi ta pot ni nič boljša kot prva. Od republike Peru smo oddaljeni 8 dni hoda. Od vseh strani smo obdani od pragozdov.

Makas je vasica, ki šteje 847 duš. Obdaja ga na vzhodu velika reka Upana, na zapadu pa rečica Kurumbaina. Leži sredi velike planjave.

Podnebje je tu zelo nezdravo, ker je preveč vlažno. Poznamo le dva letna časa: poletje in zimo. V poletju je velika vročina; pozimi pa dežuje skoro neprestano. Sedaj n. pr. dežuje na vse pretege. Zemlja je zelo rodovitna. Smemo reči, da zadostuje vreči seme v zemljo in brez drugega truda raste in obrodi. Najnavadnejši pridelki so: *juka*, rastlina, katere korenina je užitna in ima okus kot naš krompir, nato *kanote* (sladek krompir) in *bananas*, ki jih je silno veliko. Ne manjka nam tudi najrazličnejšega sadja, kakor pomaranče, limoni, kava, kakao i. t. d. Tudi zdravih rastlin je mnogo in Makabejci se jih znajo zelo spretno posluževati.

Vina tu ni. Tako Makabejci kot Hivari pijejo »čičo«, ki jim je silno priljubljena. Vendar je razlika med čičo Hivarov in med čičo Makabejcev.

Prvo pripravljajo tako: Skuhajo lonec juke. Ko se je juka ohladila, se vsedejo okrog lonca Hivarke in jo začnejo mleti

v ustih. Ko so jo tako do dobra prezvečile in zmešale s slino, jo izpljujejo v drug lonec. Ko je to delo skončano, pokrijejo lonec z prezvečeno juke z bananovo skorjo in jo pustijo tako stati en teden. Juka, ki je bila prej bela, spremeni barvo in postane kot neke vrste močnik. Ta močnik zajema Hivarec in ga pomeša z vodo. Pijača je tako gotova. Hivarec jo pije z veseljem pa tudi popotniku jo ponudi. Tudi jaz sem jo že pil večkrat, kot si mislite. Je sicer ostudna, vendar da potrebnih moči, ako je človek na še tako težavnem potovanju.

Čiča Makabejcev je popolnoma drugačna. Pridelujejo jo iz sladkorne kanje. To zmeljejo in iztisnejo iz nje sladko vodo, ki jo nato pustijo dalj časa v velikih loncih iz ilovice, da postane nekako kislá. Opojna je tako, da upijani že po dveh kozarcih. Je dobra in prijetna; povzroča pa mnogo preprirov in neredov zlasti ob nedeljah.

Od teh dveh čič se razlikuje čiča Indijancev. Ta se prideluje iz koruze. Indijanci polijejo koruzo z vodo in pustijo, da koruza požene kali. Ko se je kal že precej razvila, jo posušijo na solncu, nato pa zmeljejo. Moko položijo v lonec in prilijejo vode s sladkorjem. Tako je pripravljena pijača, ki je precej dobra inokusna.

Tako sem Vam opisal tri vrste čič. Vse služijo v to, da si ljudje z njimi gasijo žejo

Štiri Hivarke, ki pristopijo k sv. obhajilu skoro vsak dan.

in lakoto, kajti čiče se človek napije in naje. Kruha tu ne poznamo; jutraj ga nado-mešča kuhana juka.

Živalstvo je zelo različno. Poleg domačih živali, živijo tu jeleni, srne, leopardi, jaguarji, pume, opice, medvedi, papige i. t. d. Makabejci gredo radi na lov in čestokrat prinesejo domov prav dragocene kože.

MAKAS NA PRAZNIK MARIJE POM.

Naj končno še opišem praznik Marije Pomočnice, kakor smo ga praznovali tu. Dne 23. maja je bil dan prost šolskega pouka. Porabili smo ga za priprave na praznik naše nebeške Kraljice. Z dečki sem pospravil šolo, nato pa še enkrat preizkusil latinsko mašo. Ob dvanajsti uri so zvončki naznanili, da se prične praznik. Nekaj topičev je z gromovitim pokom oznanilo veselo vest daleč naokrog. Ob 5. uri zvečer sem s svojim tovarišem pel slovesne večernice,

katerim je ljudstvo odgovarjalo. Sledil je slovesen blagoslov z Najsvetejšim. Po cerkveni večerni pobožnosti je sledil majhen koncert, po katerem so se vsi podali na svoje domove. Dne 24. maja ob pol petih jutraj so nas zbudili iz spanja majhni topiči in pritrkavanje zvončkov. Pri prvi sv. maši je bilo kakih 200 obhajil. Ob osmih je bila peta sv. maša, ki jo je daroval naš g. provikarij *Albin de Curto*, ki nas je obiskal za praznik namesto našega škofa, ki je šel v Turin.

Popoldne je bila procesija s kipom Marije Pomočnice. Slovesen blagoslov je zaključil prelepi praznik.

Sedaj zaključim to kratko moje poročilo ter pošiljam najlepše pozdrave vsem sobratom, sotrudnikom in sotrudnicam. Ob enem se tudi vsem toplem priporočam v molitev.

Vdani

B. Trampuš.

Življenje in razmere Indijcev.

(Poročilo misijsnarja Karla mlekuža.)

RAZMERE.

Rod Syuteng je nablížji sosed rodu Khasi in mu je brat v jeziku in običajih. Jezik rodu Syuteng se precej razlikuje od jezika Khasi morda bolj kot slovenski in hrvaški, in misijonar, ki sicer dobro razume khasi, le težko razume ta jezik. Vendar se v vseh šolah učijo khasi in s tem je delovanje vsaj nekoliko olajšano, ker vsi, ki znajo čitati in pisati, (ki jih je razmeroma malo) znajo tudi khasi. Vendar je skrajno potrebno, da se misijonar nauči tudi tega jezika, čeprav rod Syuteng ne šteje več kot 50.000 duš. Z novim jezikom seveda pridejo nove težave.

Ljudstvo je tu razmeroma jako revno, in trdo je njihovo življenje. Vse imetje obstoja v bajtici in riževem polju, katero je včasih oddaljeno tudi 20 km od vasi. Riževa polja namreč potrebujejo mnogo vode in zato samo tam morejo uspevati, kjer so studenci ali potoki, ki jih nama-kajo.

Tudi obdelovanje teh polj zahteva mnogo truda. Treba jih je prekopavati, stoječe do gležnjev in še več v vodi in blatu in potem oskrbovati riž v deževnem času vedno pod dežjem. Pri obdelovanju riža so izpostavljeni pikom komarjev in kar je najhujše, pikom onih komarjev, ki povzročajo malarijo. Koliko teh revežev umrje za malarijo, ker jim primanjkuje zdravil!

A ni še tu konec vsega zla. Riž gre tudi ptičem in slonóm v slast. Komaj začne zoreti, ga je treba čuvati pred tropi ptic, ki se vsipajo na rižna polja. Noč in dan morajo čuvati, največkrat na kakšnem drevesu, da sò na varnem pred divljimi sloni, medvedi ali celo tigri. Mnogokrat po dolgem času mučnega čuvanja pridrvi čreda slonov, ki v nekaj urah uniči vse.

Ker nimajo nikakega orožja — puške jim vlada le nerada dóvoli — komaj začujejo stopinje slonov, zaženejo glasen vrišč in ropot s starimi piškri in skledami, da jih s tem prestrašijo in odvrnejo od polja.

To se večkrat posreči. Če pa sloni enkrat stöpijo na polje, tedaj jih ni mogoče več pregnati ne z vriščem, ne z ropotöm, ampak k večjemu s puško, ki je pa največkrat ni pri roki. Ko so se sloni napasli, odidejo in pustijo polje popolnoma opustošeno; kar niso pojedli so poteptali s svojimi ogrömniimi stopali, katerih premer doseže 50 in celo 60 cm. Lahko si je misliti, kako pot napravi čeda desetih ali dvajsetih takih orjakov, bodisi čez polje ali skozi hosto. Prav lahko se človek zmoti in zamenja pot slonov s pravo potjo, kar ima včasih žalostne posledice.

Oče in mati nekega dečka, katerega je potem misijonar vzel k sebi, sta potovala v daljno vas na trg. V hosti sta zablodila in dolgo tavalala okoli, dokler nista našla končno široke poti. Bila je pot slonov. Vesela, da sta našla pravo pot, sta se vsedla, da bi se nekoliko odpočila. Bila sta izmučena in v kratkem sta zaspala. V tem je pridrvela po poti čreda slonov, ki je uboga popotnika poteptala tako, da ni ostala ena kosčica cela. V tem žalostnem stanju so ju našli nekaj dni pozneje.

SUŽNOST.

Tako torej življenje tega ljudstva odvisi popolnoma od riža. Če je letina slaba, ali če so sloni in ptiči uničili pridelek, je treba trpeti lakoto. Da si torej prislužijo skromen prigrizek, se ponujajo kot nosači in prenašajo 30 — 40 kg težke tovore do 100 km daleč za razmeroma nizko ceno. Če pa ni zaslužka, tedaj iščejo posojila, a tega ne dobijo brez zastavnine. Ker nimajo drugega, zastavijo lastne sinove in hčere. Dolžnik pošlje svojega sina ali svojo hčerko k upniku, pri katerem ostane, dokler oče oziroma mati ne pövrne denarja. Tam mora delati, da si zasluži hrano; obleke pa itak ne dobi dokler, ima le eno cunjjo na sebi.

Pred kratkim se je predstavila našim redovnicam deklica v umazanem in ponošenem oblačilu in prošila, da bi jo vzele k sebi. Sestre so zahtevale, da pride z njo

mati, ali njena namestnica, ker je sicer ne morejo sprejeti. Deklica ni hotela tega storiti, a ker so sestre le vztrajale pri svoji zahtevi, je odšla. Naslednjega dne je prišla v družbi lepo oblečene ženske, ki se je izdajala za njeno varuhinjo. Predstojnica jo je koj vprašala, čemu hoče deklico njim pöveriti.

»Ker je bolna«, je le-ta odvrnila brez ovinkov.

»In ko bo ozdravela, kaj boš z njo storila?«

»K sebi jo bom vzela, da bo delala, bolnikov ne maram v hiši.«

Ko jo je potem predstojnica vprašala, če je deklica njena hčerka ali sörödnica, ji je povedala, da jo je kupila za 60 rupij, okrog 1000 dinarjev.

»In če jo hočete obdržati, je zaključila svoja pogajanja, plačajte mi 60 rupij.«

Take so razmere, ki vladajo v teh krajih. To sicer ni še prava sužnost, a vendar je to stanje kaj podobno sužnosti in ima navadno prav težke posledice.

MESTECE SEDMIH VEROIZPOVEDI.

Središče rodu Syuteng ali recimo, njega glavno mesto je Jowai (čitaj Džowai), ki ima približno 4000 prebivalcev in leži okrog 50 km proti vzhodu od Shillonga. Ozka pot, ki se sem ter tja zoži v tesno stezo, vodi tjakaj in precej dobro je treba korakati, če hočeš dospeti tja v enem dnevu. Pot je zelo mučna in vede sedaj navzgor sedaj navzdol, da se človeku kar noge šibijo. Gotovo bi bilo potovanje mnogo ugodnejše na konju, a doslej si misijonarji tega še niso privoščili. Pred nekaj meseci je naš misijonar v Jowai-u prejel malo vsotico denarja, da bi si konja kupil, a neštete druge potrebščine so v kratkem odnesle ves denar.

V tem mestecu — če ga sploh smemo tako imenovati — najdemo sedem veroizpovedi. Večina prebivalstva je še poganska in se trdno drži svojih običajev. Prvi tujci, ki so se tamkaj naselili, so bili protestantje

metodisti in takoj so se utaborili na lepem griču in dosegli nemalo izpreobrnitev. Potem so jim sledili anglikanci, trumpet in unitarjani, vsi protestantje. Ko so se izpreobrjnenci naveličali vseh teh sekt, so si ustanovili novo narodno cerkev, ki je pribežališče vseh protestantskih nezadovolj-nežev.

Poleg teh protestantskih sekt so se naselili tudi hinduisti, ki pa niso ničesar opravili. To je res prava pravcata Babilonija, posebno ob nedeljah, ko se sliši od

Metodisti, hoteč prodreti med pogane, so ustanovili tam kar dve šoli, da bi ne bilo več prostora za druge. A imeli so smolo. Pogani niso hoteli pošiljati otrok v te šole in pozneje so eno kar podrli; ker so jih protestantje preveč nadlegovali.

PRIHOD

KATOLIŠKIH MISIJONARJEV.

Nekega lepega dne pred štirimi leti so pa vsi boji kar hipoma utihnili in vsi ti bivši sovražniki so se združili in strnili v

Assam (Indija). Salezijanska, misijonska hiša v Shillongu.

vseh koncev in krajev petje, ali bolj kričanje in zvonjenje. Pripadniki vseh teh veroizpovedi niso nič preveč složno živeli med sabo, ampak so vporabljali vsako najmanjšo priliko za prepir.

Nekega dne je ugleden in izobražen anglikanec obiskal našega misijonarja, ki je prav tedaj nekaj pisal.

»Kaj pišeš, „fadar“ (pater)?« ga vpraša.

»Proti protestantom,« se mu ta nagajivo odreže.

»Prav imaš,« mu odgovori, »le udrihaj po njih, le pobijaj in uniči jih, če jih moreš!« On je s tem menil svoje nasprotnike metodiste, ker samo ti so po njegovi sodbi protestantje.

bojno črto proti novemu prodirajočemu sovražniku — katoliškemu misijonarju.

Romani (priimek, ki ga dajo protestantje katoličanom), Romani so prišli! — Je završalo po vseni mestecu in novica je letela od hiše do hiše, od ust do ust — predrzni krivoverci, malikovalci i. t. d. . . Ven z njimi, tu ni prostora za nje!

In takoj so se spravili na delo.

Na tržni dan je bilo precejšnje število teh vrlih braniteljev protestantsva na delu, da svari ljudstvo pred grozno nevarnostjo. — Ne prodajajte jim živil! Ne prejemaite njihovega denarja, ker je ponarejen, začaran! Ne hodite v njihovo hišo, ker molijo malike! Proč, proč, nobene zveze ž njimi!

Vse te govornice so spravile naše misijonarje in Hčere Marije Pomočnice, ki so prišle z njimi, v težek položaj. Nezaupnost poganstva je dosegla višek in misijonar se ni mogel približati nikomur, ker so vsi bežali pred njim.

Hčere Marije Pomočnice so začele deliti zdravila, kar ljudi zelo vleče, in že so začeli pogani prihajati k njim, ko so naši sovražniki zagnali glasen vrišč, češ, da so naša zdravila zastrupljena, in s tem zastavili pričeto delo. Danes pa isti protestantje prihajajo k nam po zdravila, čeprav imajo lastno bolnico.

Naše vrle redovnice se niso ustrašile dela in takoj od začetka so začele z podučevanjem, in številce učencev in učenek je raslo. Tudi to je bódlo naše nasprotnike in zato so nahujskali svoje sinove, da so pretepali njihove uboge učence in učenke, grozeč jim, da ne smejo več k sestram v šolo.

Kakor z mladino, tako so ravnali tudi z odraslimi. Ko je kateri pogan prišel k misijonarju, so ga takoj prijeli in skušali pregovoriti, da bi vstopil v njihovo vero in če tega niso dosegli, so mu prepovedali vstopiti v misijonarjevo hišo.

A s tem še niso bili zadovoljni; tudi katoličane, ki so se preselili iz okolice v mesto, so hoteli pregovoriti, da bi postali protestanti. Enega katoličana, ki ni imel hiše, ne zaslužka, so skušali prepričati, da bi odpadel od katoliške cerkve in prestopil k njim. Obljubili so mu, da, če to stori, mu bodo dali hišico in zaslužek.

Lahko si je misliti, koliko težav so imeli misijonarji v prvih letih svojega bivanja v Jowai-u. Sedaj pa je njihova hišica vedno polna protestantskih in poganških otrok, posebno, ko pridejo kleriki iz Shil-long-a na počitnice. Naučili so se že več pesmic in večkrat prisostvujejo sv. obredom v naši mali kapelici. Človek obrača, Bog pa obrne: starši nasprotujejo in preganjajo misijonarje, otroci se pa k njim zatekajo.

DELOVANJE V OKROŽJU.

V bližnji in daljni okolici se nahaja precej katoliških vasic, katere mora misijonar oskrbovati. Najbližja taka vasica je ravno 12 km proč od misijona, druge pa so celo 35 — 40 km oddaljene.

No, v Evropi ni nič posebnega 40 km. V eni urici z vlakom, ali če vlaka ni, z vozom ali kvečjemu peš po gladki udobni cesti v sedmih uricah se ta daljava premeri, toda tukaj vsega tega ni. Ni vlaka, ni voza in ni ceste. Hoditi je treba po ozki strmi stezi, ki se sedaj vzpenja kvišku, sedaj zopet pada globoko v dolino. Večkrat se misijonar kaj lahko zgubi, ker zamenja glavno stezo s postransko, ki ga zavede med riževa polja. To se je tudi našemu misijonarju pred dvema letoma zgodilo. Nosač, ki je stezo dobro poznal, je zaostal in misijonar, ki je enakomerno nadaljeval svojo pot, je zgrešil in zablódil med rižna polja, kjer ga je noč prehitela. Vrnil se je po isti stezi do mesta kjer se je oddaljil od prave poti in potem nadaljeval. Že je bil v bližini vasi, kamor je bil namenjen, pa tega ni zapazil, ker kočice nimajo ne oken, ne svetilk ter je iznova zablódil in ódšel mimo vasi. Ko le ni bilo konca steze, je začel dvomiti je li na pravi poti, a da bi se o tem zagotovil, bi moral čakati do jutra. A kje in kako prebiti noč? Bila je pólnoč. Po kratkem premisleku spleza s svojim spremljevalcem na drevo. Nato odmolivši večerne molitve, skušata zaspati in utrujenost ju je zasnivala.

A sen ni trajal dolgo. Nebo se je stemnilo in lahek dež je začel namakati zemljo. Dež in mraz, ker decembróve noči niso ravno preveč tople, sta ju predrnila. Odprla sta dežnike in tako, čepeč na drevesu in drgetaje po vsem telesu radi pritiskujočega mraza, sta pričakovala jutranje zarje.

Nemalo preglavice delajo misijonarju reke in pótoki. O mostovih ni niti govora. Ravnotako slabo je s čolni, ker so reke preplitve in preveč deróče. Torej ne pre-

ostaja drugega kot prebresti ali pa skakljati od kamna do kamna, in se spraviti tako na drugo stran. Vendar ta način ni preveč varen tudi za najurnejšega in najspretnejšega skakalca, ker kaj lahko se človek zdrzne in se neprostopovoljno, obut in oblečen skoplje. Zagotovim vam iz lastne izkušnje, da to ni nič kaj prijetnega.

V deževnem času t. j. od maja do oktobra mnogih rek, sploh ni mogoče prebresti ker silno narastejo in dosežejo globino dveh metrov in čez, posebno pa po hujših viharjih. Če vihar zajme misijonarja na drugi strani reke, mora kar tam ostati in čakati dva ali tri dni, da se voda zniža. In če nima dovolj hrane s seboj, se mora posluževati hrane domačinov, ki obstoja iz peščice riža in smrdečih, na solncu posušenih rib. Na teh potovanjih mora vzeti s seboj kruh za štirinajst dni; gotovo zadnje dni ta ni prav preveč mehak in okusen.

Poleg tega potrebuje tudi oltar, ker dosedaj še ni bilo mogoče preskrbeti vseh vasic s cerkvico in oltarjem in najbrž ne bo to tako kmalu mogoče. Vsega tega seveda sam ne more nositi in se tudi ne spodobi. Včasih kristjani sami pridejo po vse te reči; če pa ti ne morejo priti, je treba iskati nosača, katerega se pa tudi vsak dan ne dobi. In tedaj mora misijonar zakasnititi svoj pohod ravno radi nosača. Poleg tega ga je treba dobro plačati, ker izostane več dni in tako ti pohodi misijonarja precej drago stanejo.

KATEHISTI.

Iz tega je razvidno, da misijonar ne more oskrbovati vse rastresene ovce v tako obširnem okraju, ker mu nedostaja časa in sredstev. Poleg tega v deževnem času t. j. šest mesecev sploh ni mogoče potovati tako daleč radi naraščajočih rek in potokov. Treba je torej, da postavi v teh oddaljenih krajih namestnika, bodisi katehista ali učitelja, ki poučuje vernike in jih zbira ob nedeljah k skupni molitvi in krščanskemu nauku.

Učitelje pa je treba plačati in često misijonar radi pomanjkanja denarja ne more nastaviti katehista oziroma učitelja, kakor bi bilo treba. Če pa teh ni, kdo bo poučeval ljudstvo, bodisi katoličane, kakor tudi pogane v katoliški veri? Misijonar se ne more stalno naseliti v eni vasi, predvsem ker nima primerne bivališča in potem ker mora oskrbovati toliko drugih krščanskih občin. V kratkem času svojega pohoda pa ne more zadostno podučiti katehumenov ali poganov in ker ne znajo čitati, jim tudi knjige nič ne služijo.

Zato pa neobhódno potrebujejo učiteljev oziroma katehistov in če katoliški misijonar ne nastavi v eni vasi učitelja, je gotov, da ga nastavijo protestantje in ta skuša prebivalce potegniti na protestantovsko stran, in ker nimajo dovolj verske podlage, je pač nevarnost, da se mu kaj takega posreči. Že večkrat se je zgodilo, da so tu ali tam pogani povabili misijonarja, da bi jih podučil v veri, ko so pa protestantje to izvovali, so takoj poslali svojega učitelja in vstanovili šolo ter z vsemi mogočimi dobrinami skušali pridobiti ljudstvo za se. Seveda, ko imajo učitelja in šolo brezplačno, se pa kar protestantom vdajo saj nič ne razumejo o katoliški veri. Vedo, da njihova vera nima nikake vrednosti in zato iščejo druge in ker se jim protestantska z svojimi učitelji in šolami vsili, pa v njo vstopijo.

Oh ko bi imeli več sredstev in več pomoči, kolikokrat bi se moglo kaj več napraviti in kolikokrat je misijonar prisiljen omejiti svoje delovanje, krótiti svoje navdušenje in s krvavečim srcem gledati, kako mu drugoverci trgajo drugo za drugo ovčice, ki bi jih lahko pridobil za sv. cerkev. Res bridki trenutki! Nekoč sem videl misijonarja, ki je jokal radi tega, jokal je ker so mu nasprotniki iztrgali neko vas, v kateri je že začel sejati in kjer se je obljubljala bogata žetev.

Oh ko bi videli naši evrópski katoličani, kaliko zaležejo njihovi darovi za misijone,

ko bi videli koliko solza otrnejo, koliko tolažbe prinesejo apostolskemu srcu misijonarjev in koliko duš pridobijo za nebeško Kraljestvo, bi gotovo darovali z večjim veseljem in zaupanjem. Res je da Gospod

ne potrebuje denarja, a kakor se poslužuje revnega misijonarja za spreobrnjenje sveta, tako se tudi poslužuje darov dobrih vernikov, da podpirajo misijonarja pri njegovem delu.

Milosti Marije Pomočnice.

Usmiljena Marija Pom. kr. do trpečih nikdar ne počiva. Vsak čas odpira usmiljeno roko in obdarja tiste, ki jo kličejo in prosijo. Spet je došlo mnogo pisem, ki govore o dobroti Pomočnice kristjanov in pričajo, da je Marija vsak čas pripravljena poslušati naše prošnje. Zato ne nehajmo prositi!

Evo nekaj takih poročil!

V neozdravljivi bolezni sem se obrnil k Janezu Boscu z obljubo, da bom če mi izprosi od Marije Pom. kr. ozdravljenje, daroval večjo vsoto za Marijin sklad in tudi še naprej podpiral to koristno ustanovo. Ker sem že okrog 30 let njegov sotrudnik in mi je je bilo njegovo delo znano, sem trdno zaupal, da bom ozdravel, in nisem se varal. Potem ko že več ko dva meseca nisem mogel iz postelje, se mi je teden dni pred njegovo proglasitvijo nepričakovano zdravje zboljšalo, na dan pa, ko je bil proglašen blaženim, sem že vstal in od takrat se mi ta bolezen ni več vrnila.

Šumenjak Fran., Jerenina.

Zbolel mi je otrok. Iskala sem pomoči pri zdravnikih, a so mi rekli, da za njega ni več pomoči. V skrajni stiski sem se zatekla k Mariji Pomočnici na Rakovniku. Obljubila sem za njeno svetišče 100 Din, če bom uslišana. Res je polagoma začel okrevati in je popolnoma ozdravel. Zdaj izpolnim obljubo in izrekam najtopplejšo zahvalo.

Rajh Jozefa, Sv. Tomaž.

Moj oče je nevarno zbolel, da smo le malo upali na ozdravljenje. Zdravnik je rekel, da mora nemudoma v bolnico. Slabel je vidoma. Tedaj sem se zatekla k Mariji Pom. kr. na Rakovniku in sem njej na čast opravljala devetdnevnicu ter obljubila, da objavim v Vestniku, če ozdravi očeta. In res, uslišala

me je. Črez 14 dni je oče ozdravel, ne da bi moral v bolnico, Tisočera ji hvala.

M. S., Lamperče.

Močno sem se prehladila. Rabila sem različna zdravila, pa vse ni nič pomagalo. Ko sem brala v Sal. vestniku o ozdravljenju vsakovrstnih bolezni, sem obljubila, da pošljem 20 Din za svetišče in objavo v Vašem Vestniku, če ozdravim. Četrty dan po obljubi sem pa nehala kašljati in bolečin nisem več čutila. Očividno je Marija pokazala, kako dopadljiva ji je bila moja obljuba, katero danes izpolnim.

Garlatti Alojzija, Brežice.

Mati so nam smrtnonevarno zboleli. Velikokrat je že bila naša družina deležna čudovite pomoči Marije Pomočnice na Rakovniku, zato so mi ob pogledu na materin obraz, ki je dajal že znamenja bližajoče se smrti, izvil iz srca upapoln vzdih k mogočni Pomočnici na Rakovniku. Z maternim ozdravljenjem se je vrnilo v družino novo veselje.

Topolovec Amalija, Sv. Andraž.

Po Tebi, o Marija Pomočnica kr., sem bila že premnogokrat uslišana o raznih stiskah in potrebah. Enako sem se k tebi zatekla v težki bolezni, prosila sem na Rakovniku, da so opravljali devetdnevnicu — opravljali smo jo tudi doma — in Ti, o Marija, si me rešila težke bolezni. Čutim dolžnost, o Marija, da se ti javno zahvalim; vsem, ki so v stiskah in potrebah, pa priporočim, da se z zaupanjem zatekajo do nebeške Matere.

Sever H., Gornji grad.

M. V., iz A. je nepričakovano zbolela. Ko je bilo že skoraj prepozno, je spoznal zdravnik nujnost operacije na slepiču. Vsi so rekli: „Napol mrtvo peljejo v bolnico.“ Po priprošnji Marije Pom. na Rakovniku je operacijo srečno prestala. — Ko je gospa okrevala, je morala iti spet v bolnico z dveletnim otrokom, ki je trpel na strašnih opeklinah. Vsi,

ki so videli otroka, so obupali nad njegovim ozdravljenjem. Le mati, ki je bila pred kratkim deležna Marijine pomoči, ni obupala. Ko se je zdelo, da zdaj in zdaj izdihne, je klicala: „Marija pomagaj!“ Otrok je vil ročici v neznošnih bolečinah in tudi on ponavljal z materjo! „Marija, pomagaj!“ Marija je res prišla pomagat. Rane so se začele hitro celiti in v najkrajšem času je otrok popolnoma ozdravel. V zahvalo pošilja mati 200 Din.

Nadalje pošiljajo zahvale: **Kolobar Jozefa**, ker je našla dragocen izgubljen predmet; — **Bevc Marica** iz Gor. grada za ozdravljenje; — **Trstenjak Frančiška** iz Grabovša za pomoč v zelo važni zadevi; — **Cesar Marija** iz Semiča za ozdravljenje roke; — **Perc Kati**, Beograd, za uslišano prošnjo; — **Mlakar Frančiška** iz Čemšenika za ozdravljenje; — **Rus Marija** iz Loškega Potoka za večkratno uslišano prošnjo; — **Hönigman Marija** iz Rakitnice za ozdravljenje v glavi in očeh; — **Istenič Marija**, Rovte, za pomoč v važni družinski zadevi; — **Peternel Marjanca** iz Brebovnice za hitro uslišano prošnjo; — **Koželj Uršula** iz planinske vasi za zdravje; — **M. G.**, Velike Lašče, za pomoč v težki zadevi; — **Kreže Ivanka**, Sv. Katarina, za poravnavo važne stvari; — **Černoš Antonija** iz Podsrede za izpolnitev posebne želje; — **Družbenka** iz Podsrede za pomoč v važni zadevi; — **Žagar Francka**, Novo mesto, v zahvalo za uslišano molitev v važni zadevi; — **Pl. Marija**, Radeče, za uslišane prošnje; — **Kolar Ivana**, Wuhred, za pomoč v obupnih težavah; — **Gabnič Genovefa** za ozdravljenje hudega

revmatizma; — **Š. Apolonija**, Ljubljana, za ozdravljenje; — **Božičnik Rozalija** za večkratno uslišanje; — **Razpotnik Marija**, Trbovlje, za zdravje; — **Trstenjak Marija**, Ptuj, za uslišanje v treh važnih zadevah; — **Vuk Janez**, Starošinci, za odvrnitev bolezni pri živini — **Bevc Marija** za ozdravljenje; — **Sch. P.**, Ljubljana, za dobro prestano skušnjo; — **N. M.**, Jesenice, za ozdravljenje očeta; — **P. Marija**, Dolenja vas, za več milosti; — **Š. Ter.**, Radeče, za velike prejete milosti; — **Kranc Neža**, Št. Vid, za zdravje; — **Trata Marija** za pomoč v stiski; — **Ropas Marija** za ozdravljenje hudo bolnega otroka; — **Novak Francka** za trikratno uslišanje; — **J. M.**, Sv. Jedert, za več prejetih milosti in za pomoč v gmotni zadevi; — **M. T.**, Celje za odvrnitev nesreče pri živini; — **Vabutu Izidor** in **Mimi**, Moste, za uslišano molitev; — **Ružič Frančiška**, Prečetinci, za ozdravljenje hčerke; — **M. P. K.** za uslišano prošnjo v bolezni; — **P. K.** za uslišane prošnje; — **F. M. R.** za pomoč v hudi bolezni; — **Mihelač Alojzij** za pomoč v več težkih zadevah; — **K. Jozefa**, Sv. Jurij, za ozdravljenje nevarne bolezni; — **Neimenovana** od Sv. Križa na Murskem polju za ozdravljenje; — **Neimenovana** iz Blance za ozdravljenje otroka; — **Neimenovana** iz Celja za ozdravljenje; — **Neimenovana**, Lutomer, za neštete milosti; — **Ludvik Jahn**, Ptuj, za srečno prestani izpit.

Večina izmed imenovanih so poslali tudi zahvalni dar, kar naj jim Bog poplača s posebnimi milostmi.

SLOV. SAL. NOVOMAŠNIKI L. 1929.

Dne 7. julija t. l. je bilo v bazilici Marije Pomočnice v Turinu posvečenih pet slov. salezijanskih bogoslovcev, ki so dovršili svoje teološke študije v našem mednarodnem bogoslovju. Posvetil jih je turinski nadškof kardinal Jož. Gamba. Novomašniki so sledeči:

Dr. Kelenc Tomaž, primiciral pri Sv. Marjeti pri Ptujju dne 4. avgusta. — Pavel Alfonz,

primiciral v Cankovi (Prekmurje) dne 21. julija. — Temlin Štefan, primiciral v Belčincih (Prekmurje) dne 28. julija — Vogrin Štefan, primiciral v Bogojini (Prekmurje) dne 21. julija. — Geder Jožef, primiciral pri sv. Juriju (Prekmurje) dne 28. julija. Ta poslednji se je odločil za misijonsko delovanje in bo v kratkem odšel na Kitajsko.

Iz naših zavodov.

IZ RADNE NAM PIŠEJO:

Vemo in smo prepričani, da ne bo prihodnja številka Vestnika nič drugega, kakor en sam oris rakovniških svečanosti. Toda bravci naj nikar ne mislijo, da se je vršila proslava don Boscove beatifikacije samo pri vas! Kaj še! Čeprav vemo mi Radničanje, da je bila prireditev na Rakovniku čez vse veličastna, se vendar zavedamo, da je imelo tudi radniško slavlje neki poseben čar, zakaj bilo je pristrčno in domače. In to hočemo povedati tudi v Vestniku!

Ob pol 10. se je pričela slovesnost. Kar na dvorišču smo morali pripraviti oltar, kajti vedeli smo, da bo za številne častilce blaženega Bosca naša kapela mnogo premajhna. In res! Kljub cerkveni slavnosti v boštanjski farni cerkvi je privrelo od obeh bregov Save toliko ljudi, da je imel slavnostni pridigar, pred. g. župnik iz Sevnice, pred sabo veliko število hvaležnih poslušalcev. Res je bilo ljudstvo ginjeno ob njegovih toplih besedah, ki so nam v novih barvah odkrivalo znane čednosti in velika dela našega blaženega očeta.

Po pridigi se je izvršil ginljiv obred. Nad oltarjem je viselo nekaj v zavese ogrnjene. Marsikdo je ugibal, kaj se neki skriva tam zadaj, a naše goreče sotrudnice so dobro vedele, da je to prelepa slika blaženega Bosca, ki so jo one kupile za radniško kapelico. In ko se je tedaj odgrnila zavesa, se nam je zazdelo, da gledamo svojega poveličanega očeta v nebeški zlavi. Slika je nato blagoslovil milostljivi gospod opat oo. trapistov iz Rajhenburga, ki je opravil po tem prelepem obredu tudi pontifikalno sveto mašo — prvo slovesno daritev v radniški hiši — na čast našemu blaženemu očetu.

Brez procesije na Radni ne gre, saj bi drugače goreči okoličani našega doma s slovesnostjo ne bili zadovoljni. Tako se je tudi to pot pomikal številen spreved po našem parku v kapelo. Tudi mi smo nesli pri tej priliki novoblagoslovljeno podobno bl. Janeza Bosca na njeno mesto v prelepem domačem svetišču, kjer sedaj kra-

ljuje in se ozira po zbranih molivcih. In še to naj omenim v dokaz zgorajšnji trditvi o pristrčnosti radniškega praznika, da se je vse ljudstvo: mladina žene in možje, uvrstilo v procesijo ter s petjem in molitvijo častilo poveličanega ustanovitelja salezijanske družbe.

Slavnostna akademije naj bi zaključila popoldansko slovesnost. In bila je v resnici lepa. Saj jih je bilo toliko med nami, ki se imajo zahvaliti za to ali ono dobroto; mi salezijanci pa gotovo za veliko milost poklica. Hvaležnost nas je torej vodila pri delu, navdušenje pa ga je privedlo do uspeha. Tako je videlo občinstvo zajemljive prizore iz življenja blaženega očeta ter slišalo o njegovih delih; bilo pa je priča tudi hvaležnim občutjem vseh don Boscovih Radničanov, ki smo jim dajali duška v deklamacijah in uspelem slavnostnem petju domačega zbora. Vse pa je prevevala ena sama misel in družila posamezne dele akademije v lepo celoto, namreč: Slava našemu očetu bl. Janezu Boscu!

Toda slavnost s tem še ni bila pri koncu, kajti najlepšo točko smo prihranili baš za zaključek. In to je bila čarobna razsvetljava radniškega zavoda. Stotine lučk je prosevalo skozi pestrobojne papirnate zaslone in kazale obrise našega doma v nenavadni očarljivosti. Tri črke visoko v sredini fasade, sestavljene iz samih lampijončkov, namreč B. J. B. pa so daleč naokoli naznanjale, da je vsa ta lepota priklicana edino v slavo in čast bl. Janeza Boscu.

Raznobarvna mnogoličnost v harmonični lepoti je kar prevzela številne okoličane, ki so prihiteli gledat nenavadno razsvetljavo. Mi pa smo prepevali in se veselili zlasti zato, ker smo lahko po dolgi pripravi vzdihnili: Hvala Bogu, da je bil praznik tako lep in tako domač!

BLAGOSLOVITEV »MARTINIŠČA« V MURSKI SOBOTI.

Naš zavod »Martinišče« je doletela 1. septembra izredna sreča. Končali smo v glavnem z gradbo zavoda in ta dan so

ga naš prevz. škof dr. Andrej Karlin prav slovesno blagoslovili. Že na predvečer so se zgrinjale velike množice v zavod, da si ga ogledajo. Drugi dan pa, ko je bila na prostem škotova pridiga in sv. maša, je naval ljudstva presegel vsa pričakovanja. Ljudje se kar niso mogli načuditi, da stoji tu, kjer je še pred kratkim valovalo žitno klasje, tako veličastna stavba, ki ni samo varno zavetišče dandanes tako zelo ogrožene mladine, ampak tudi ponos cele Slovenske Krajine. Vstrajno in potrpežljivo so čakalali na pekočem solncu, dokler ni bil

obred blagoslovitve končan. Po blagoslovitvi so se skoro nepričakovano pokazali na oknu prvega nadstropja prevz. škof in spregovorili svojemu ljudstvu par toplih besed. Izrazili so veliko veselje nad uspelim zavodom, ki jim je bil vedno tako zelo pri srcu. Priporočili so ga dobrim srcem naj ne odtegnejo radodarnih rok, ko bo šlo za dodrobit njihovega Martinišča. Prevzvišeni so ostali še ves dan naš dragi gost. Bili so prav izredno dobre volje v upanju, da bo ta zavod vzgojil mnogo duhovskih poklicev in kremenitih, katoliških mož.

Nove knjige.

Vzgojna metoda bl. Janeza Bosca. Priredil salezijanec prof. Anton Logar.

Mnogi in iz raznih strani so povpraševali, kako je z don Boscovo vzgojno metodo. Ta veliki ljubitelj in vzgojitelj mladine je dosegel pri svojem delu toliko praktičnih uspehov kot nihče pred njim. Po kakšni vzgojni metodi? Odgovor na to vprašanje je jasno podan v pričujoči knjigi, ki jo bodo z velikim zanimanjem brali vsi, ki imajo opraviti z vzgojo otrok in mladine sploh. Zlasti naše sotrudništvo bo prav pridno segalo po nji in zajemalo iz nje pobudo k velikemu delu, ki naj vodi mladino k Bogu. Naroča se v salezijanskem zavodu na Rakovniku in v Veržeju. Stane 16 Din, po pošti 1 Din več.

Dr. Mihael Opeka: **Jagnje božje.** Dvanajst govorov o daritvi sv. maše. Založila prodajalna K. T. D. H. Ničman.

Najznamenitejši slovenski cerkveni go-

vornik je zopet izdal knjigo, ki je vzbudila splošno zanimanje: dvanajst govorov o daritvi sv. maše. Brezdvomno ni mogel izbrati bolj zanimivega in važnega predmeta kot je ta, saj je daritev sv. maše središče in žarišče vsega katoliškega bogoslužja. Odveč bi bilo knjigo priporočati, ker jo priporoča že ime pisatelja samega. Naroča se pri Ničmanu v Ljubljani in stane 18 Din, po pošti D 1.50 več.

Obljube Srca Jezusovega. Rudolf Pate D. J. Izdal Glasnik presv. Srca Jezusovega v Ljubljani.

Ta knjiga bo prav dobrodošla vsem vernim častilcem presvetega Srca Jezusovega. V njej so lepo, poljudno in jasno razložene one obljube, ki jih je Jezus razodel sv. Marjeti Alakok. Toplo jo priporočamo vsem, ki hočejo rasti v pobožnosti do presv. Srca, ki je tako bogat vir notranjega življenja. Naroča se pri Upravi Glasnika, Zrinjskega ulica št. 9 Ljubljana.